

# TELEGRAPFUL ROMANU

N<sup>o</sup> 33. ANUL XVII.

Telegraful este de done ori pe septembra: joia și Duminica. — Prenumeratia se face în Sabiu la expeditura poiei pe afara la c. r. poste, cu bani gata prin acorduri francate, adresate către expeditura. Pretinu prenumeratia pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. ear pe o jumătate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte părți ale Transilvaniei și pen-

tru provinciile din Monarhia pe unu 8. fl. era pe o jumătate de anu 4. fl. v. a. Pentru prime, și tieri straine pe unu 2. fl. 1/2, anu 6. fl. v. a.

Inseratul se platește pentru între 6. ora cu 7. cr. sîrul, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. și pentru a treia repetare cu 3 1/2 cr. v. a.

Sabiu, în 27 Aprile (9 Maiu) 1869.

## De ce reu patimim? (120)

La ori ce ocasiune, cându e vorba de sătea noastră națională-politică, nu aflăm cuvinte destul de a spune lumei de vitregitatea tempurilor trecute, de barbaria cărea s'a reversat asupra-ne și de nedreptățile ce amu avuto sa le suferim din partea barbarilor și națiunilor noile inimice.

Ei bine! istoria ni le constatăză pre totale astea și ne lasă urme forte manifeste după densele; insă ne vine a ni pune întrebarea, de căcă numai acelea au fostu, de căcă numai acelea mai suntu și astazi unicul isvor alu reului de care patimim? De căcă cautămu cu atenție mare la intemplierile din dñ'a de astazi ni se deschide alta perspectivă pentru presentu și din acăstă suntemu îndreptatiti a face judecata și asupr'a trecutului, de căcă nu preste totu, celu putinu in parte. Sa luăm numai o impregurare, cărea s'a intemplatu înaintea ochilor noștri și vomu vedé indată ca reul de care patimim nu e de a se căută numai și numai in asopirile strainilor.

In anii 1865—67, venindu cu rapediune schimbările politice români transilvani nu scieu ce sa faca, in catră sa apuce. In fine se intielegu deputații și regalității dela diet'a din Clusiu pentru activitatea politica pre lângă rezerv'a pretensiunilor de dreptu, depuse mai tardu in una votu, carele sa-i scutescă de ori-ce prejudicii satia cu dreptele loru pretensiuni. Națunea aplaudăza procederea loru, pentru ca intempina pie deputati și pre-regalisti cu bineventări la intorcerea loru cătra casa și pentru ca diuariile române suntu pline de re-producerile acestoru intempiuări și de articuli de inteleșulu acestei urmări politice. Sa nu uitămu insă de impressiunea respectabile ce a facutu asupr'a celoru-lalte națiuni procederea cea resoluta și solidaria a romanilor.

S'a schimbatu inşa făoi'ă indată cătu au inceputu a fi verite indoile in națune și apoi in intelligentia și in fine chiaru in sinulu deputatilor trimisi mai tardu la diet'a din Pest'a. Bate-vou pastoriu și se voru resipi oile dice scriptur'a; iera in impregurările noastre politice: otravesce increderea reprezentanților națunei și lasa-i in nesigurantia și vei vedé cum va fi de despectata și calcata națunea ins'a-si de sia-cine.

Nu ni este că sa desvoltămu istoricul intemplamintelor mai departe, pentru ca acăstă s'a facutu destulu cu alte ocasiuni și e cunoscutu tuturor, pentru ca s'a intemplatu acum de curendu; dara tragediu numai consecintele din intemplieri că acele și adeca, ca romanii transilvaneni adusi odată la indoieli au elatinat și terenul de sub picioarele deputatilor loru. Acești'a nu mai aveau radismu acasa, pentru ca slugile nocturne, in sole de scandală publică, se grabeau a face totu ce putea face vilitatea incapabilă de idei, că sa derime totu terenul acelor deputati. Urmarea era fireșca, că strainii sa ne palmuiescă cu disprethulu in acela-si momentu cându ne despretueam si noi pre noi insine. La totă aceste inşa trebuie sa ne intrebămu, cum de atât'a neintelegerere, căci neintelegererea a fostu-reulu celu cardinal, din care ni se tragă retele de cari suferim astazi și de cari suntemu amenintati a suferi și in viitoru?

Neintelegererea după cum o vedem manifestându-se si acum intre cei döue-dieci si doi deputati români la diet'a din Pest'a, provine din o ambiciune cerbicăsa și acăstă mai departe din dorința de a fi cine va capu de partida și a face programe naționale in cele mai multe casuri nerealizabile.

E forte nobilu că cine-va sa se avente la rolul de a fi conduceatoru și mai cu séma politică, dara la asiă ce-va se cere mai multu decătu

dorința de a fi numit u capu de partida, presfumatu cu epitetul de „barbatul doririlor” și „omu providentiale” și „băslerul națunei” și alte căte totale cu care se impenează nisec oratii ocașionale. La asiă ce-va se cere a studia și a scri cantări pre popore cu totale impregurările loru interne și externe; a scri de ce valoare e puterea loru inteleșuale naturale și castigata prin invetitura; a scri cum stau ele intre sine, va se dica care este marimea loru numerică, care e cără loru geografică și cărea e influența loru asupr'a celoru-lalte.

Din aceste puncte de vedere sa se reverse apoi lumina; dara sa nu se spară mereu — că și copiii cei mici eu: vine t.... cu sacoul și altele, — că se laca și se asculte numai la cuvințele unui ce are ambițiunea sa vede o multime carea asculta și la gura lui.

Ambitionea acăstă sfemată nu are decătu dovezisuntie de a impune despotică cine-va ideile sele și altora spre urmare și de a vedé ca toti se plecă acestoru idei. Si tocmai aici jace enibulu celu nesecabilu alu cabaleloru, alu intrigelor, cari obesce pre celu ce s'a incorentu in ele pâna la pretiul de perderea lumii intregi, de căcă se aru puté, numai densulu cu parerea sea sa nu remana pre josu.

Acum de căcă o națune este asiă de nesericita se aiba mai multi „lucăseri” de acesti'a in sinulu ei, cum se va zidi ea, cum va capăta insuflătire, dara cum va fi respectata, cându „lucăseri” ei aruncă cu tina unula asupr'a altui, și asupr'a a totu ce e respectabilă in sinulu ei: pentru ca nu se plecă și se supune ideilor loru?

Unui astfelui de poporu nesericito, tocmai a-cesti prelinsi salvatori i suna clopotulu celu ingrozitoriu: „perirea tea din tine...“

Scaparea de acestu reu este scaparea de totale cele-lalte. Națunea cându nu va fi bantuita de passiuni in sinulu ei, la momentu, intineresc imputeresee, și indrasnălu strainului palesce și devine neasuprătoria.

Deci: videant patres conscripti!

In legatura cu circularul publicat in nrul 31 mai publicamu și anteactulu urmatoriu:

Nr. cons. 337. 1865.

## Principatul Pariati Protopopi și Administratori Protopopesci!

Ce impregurări și lucruri horibile și scandaloase au referato Dlu Consiliariu scolaru Dr. Vasiliu. Inaltul gubernu alu tierii despre starea internă și externă a scolelor noastre, acestu consistoriu archidicesanu nu si le pote inchipiui acelle; destulu este inşa, ca inaltul Gubernu dice acestui consistoriu in harthia sea din 16. Novembre 1861. nr. 13727, cărea din cauza mai indelungatei absenie a subsrisului nu s'a potutu pertracta mai-nante, ca adca din raportulu consiliariul scolaru Dr. Vasiliu au vedutu cu machuire, ca starea externă și internă a scolelor noastre infatesiada ieona cea mai trista, și ca acăstă cea mai trista ieona a scolelor noastre provine intre altele de acolo: căci

1) zidurile scolare suntu parasite, neglese, semânându mai multu unor ruine, de cătu unui instituto de invatiementu și ca multe din cele edificate scoli fără a fi ispravite cu totulu, au inceputu eara-si a se ruina;

2) ca preotii și protopopii că directori locali, și ca inspectorii districtuali de scola se vaia, căci poporul intimpina oranduele loru cu indolentia și prejudicie inradacinate, a căroru combatere este cu atât'a mai grea, pentru ca poporul nu asculta nici de vorba Evangeliei;

3) că oficiile politice pentru zelotipă pre-timei noastre in susținerea autonomiei bisericesci nu potu inainta trăbă scolare, căci preotii privesc amestecul amplioatilor politici de o lovitura in autonomia bisericiei;

4) căci abuzuri se comite atâtă din partea comunelor bisericice, căci și a recurșilor individuali pentru posturi dascalesci;

5) că pruncii capaci nu umbla la școala său nici decum, său neregulat, mai cu séma vîr'a, și acolo, unde nu suntu cause desvinovatietorie, și invatatorii suntu bine înzestrati, atarnându tare dela comunele bisericesci autonome, au a împlinit de multe ori voi'a acestor'a, că sa reまăna in posturile sele, și astfelii suntu impedeclati a se miscă mai liber in sfer'a activitatii loru;

6) că invatatorilor li se impuniesc lesele după placul comunelor, și că si acestea nu le primesc tutdeun'a și pretulindenea intregi, ca școlele se facu de multe ori asilu pentru acei tineri, carii vreau sa se subtraga dela indatorarea militare;

7) că gradinile de pomi și școala, unde au fostu bine cultivate, suntu desgredite, lasate pradă dobitocelor;

8) că consistoriul sa dea consiliariul de școala ocasiune de a putea functiona in institutul nostru pedagogic la esanene, căci după §-fulu 26. din instructiunea pentru consiliarii scolari, ei au sa indrepte o deosebită atenție asupr'a institutului de preparandia.

Inaltul gubernu după ce au espousu aceste neajunsuri, ce leau astăzi in raportulu consiliariul de școala, împartăsesce acestui consistoriu și masurile luate spre incetarea acelor neajunsuri, și adeca au emis cără organele sele politice acea demandaciune, că

1) la excursiile oficioase sa echiedie și starea cladirilor scolare, și in cătu aru observă defecți, ce cadu in sfer'a activitatii loru, sa le delature de locu, eara de căcă trăbă aru cere vre-o pertractare, se facu cuvințios'a aratare, sa invete și sa admonedie poporul despre folosulu invatiemontului s. a.;

2) ca despre cladirea nouă a școlelor, unde cere necesitatea, și despre dotatiunea invatatorilor sa faca cele de lipsa in cointelegeră cu concernentii inspectorii districtuali de școale, și că unde lipsescu midilōcele pentru insinuarea scolelor, acolo sa impreune puterile ale două său mai multor comune invecinate, și sa ridice școli comune, și acă sa urmeze după ordinaciunea din 12 Aprile 1860. nr. 4404;

3) că amplioatii politici se ingrijescă, că dotatiunea invatatorilor sicsata odată sa nu se micșoreze după placul comunelor, și că invatatorii sa nu fie scurtati in competenția loru;

4) sa priveghiedie asupr'a cercetării școlei in timpulu prescrisul din partea elevilor, și in privința acăstă sa invete și sa controledie pre-antistii comunali și pre inspectorii mireni locali;

5) sa privescă cu totă strictetă, că școlele populare sa nu se facă asilu pentru tineri, carii vreau sa se subtraga dela obligația militare, și că numai acei invatatori sa fie scurtati, carii prelungă calitățile cerute suntu asiediatii la acele scoli, a căroru esențială este ascurata; și in fine

6) că sa aiba o deosebită îngrijire asupr'a gradinelor de pomi, și in privința loru sa padască cu acuratetă ordinaciunile din 18 Dec. 1856, și din 16 Noembre 1858. nr. 1336. și 17656.

7) că acestu consistoriu inca sa dea Protopopilor și preoților asemene invatatori, precum inaltul gubernu au datu amplioatilor politici.

Acestu consistoriu archidicesanu n'a lipsit in generalu numai a respunde inaltului gubernu:

I. că adeca sa binevoiasca a nu trage din raportulu consiliariului de scóla acea consecuintia, că si cum starea interna si esterna a tuturor scólelor nóstre aru infatiesia icón'a cea mai trista, căci nu suntu cladirile tuturor scólelor nóstre parasite, neglese, nici sémâna tóte ruinelor, si ca starea cea trista a cladirilor scólelor nóstre, unde aceea se afla, provine de acolo, ca legislatia patriei nici cându nu s'au ocupato cu tréb'a scolare, va sa dica, crescerea poporului, căci dicea: "ca tieranulu are numai plat'a lucrului seu"; căci comunale satesci nu suntu nici pâna astadi organizate este apasatu inca si astadi de urmările fostei sele grelei iobagii cu atât'a mai multu, cu cătu ilu apasa si scumpetea cea mare, si anii cei neroditori, si feliuritele vijelii elementari, care l'au ajunsu in cesti ani din urma. Acestea impregiurări tragu apoi dupa sine si frequentarea irregulata de scóla a copiilor si a copilelor, si negligarea gradinilor de pomi in multe locuri, ear' in altele lipsirea loru totale. Cum ca voru si si astfeliu de casuri, unde cladirile scolari s'au ruinatu din negrij'a individilor bisericesci si politici, carii suntu chiemati a tiené cladirile acestea in buna stare, este afara de tóta indiala; insa că neajunsurile acestea sa se pôta indreptă, dupa parerea smerita a subsrisului ordinariatu s'aru cere colaudarea speciale a individilor, carii s'au meritatu in ingrigirea influintării si a sustinerii cladirilor scolari in buna stare, si a inmultirei lefelor dascalesci, si infruntarea tuturor acelor, cari n'au implinitu in privint'a acésta chiamarea loru;

II. ca, de si inaltulu gubernu binevoi a aminti acestui consistoriu archidiecesanu pre bas'a raportulu organului seu, că si cum oficiolatele politice pentru zelotipi'a preotimei nóstre in sustinerea autonomiei bisericesci n'aru puté inaintá tréb'a scolare, acestu consistoriu si ací se róga de inaltulu gubernu, a nu trage cu machnire de ací acea consecuintia, că si cum starea esterna si interna a scólelor nóstre aru infatiesia icón'a cea mai trista din caus'a acésta, pentru ca intregulu coru preotescu si protopresbiterale scie pré bine, ce va sa dica autonomia unei biserici recepte in Patri'a nóstra, si nu trece preste granit'a cea prin legea tierii din 1863 prespta, ci intre siantiurile ei privighiaza. Déca organolu inaltului gubernu scie, ca in acestu punctu aru si pechatuitu Preotimea nóstra, seu si insusi acestu consistoriu, atunci sa arete casuri speciali. Dar si pâna atunci pusetiunea oficiosa silesce pre acestu consistoriu a protestá cu acestu prilegiu serbatoresc asupr'a acelor oficiali politici, carii arunca pat'a zelot'piei ultraneas asupr'a preotilor si protopopilor nostrii, seu si asupr'a acestui consistoriu, că si cum noi amu abusá cu dreptulu autonomiei bisericei, si acésta dice nu fâra cause fundate; de aceea au si emis pre ací aleaturatulu circulariu inca in anulu 1862 \*) spre orientarea intregii preotimi si a poporului credinciosu despre dreptulu autonomiei a unei biserici recepte in Patri'a nóstra, si spre rusinera celor ce'si batu jocu de unu dreptu cardinalu, pre care legislatiunea constitutionale a patriei nóstre 'lu da bisericelor crestine spre lipiscea susfletesca a poporeloru sele crestine si spre sustinerea ordinei bune si salutarie intre fiili unei si aceleia-si patrie de diferite religii crestine;

III. ca, de si inaltulu gubernu pre bas'a consiliariului de scóla, că unu reu impedecatoriu alu prosperarei scolastice bine-voiesca a aduce inainte si abusurile, ce se comitu atât'u din partea comunelor bisericesci, cătu si a recurrentilor individi pentru posturi inveniatoresci, acestu consistoriu si la acésta dice cu modestia, ca nici acestu punctu de vedere nu se pote afirmá, ca starea scólelor nóstre interna si esterna aru infatiesia icón'a cea mai trista, căci precum din acte oficiose scie acestu consistoriu, numai in putiene locuri se facu abusuri cu lefile inveniatoresci, care nu suntu urmâri ale autonomiei bisericesci, ci suntu urmâri triste acelu adeveru, ca adeca pat'a unei religioni tolerate s'au radicatu de pre biseric'a nóstra numai in anulu 1863, si ca regulamentul organicu alu trebiloru nóstre bisericesci, scolari si fundatiunali, pre care sinodulu bisericei nóstre din anulu 1864 l'au compusu, si inaltului gubernu l'au asternutu cu rugarea din 4 Maiu 1864, spre a mijloci dela Maiestatea Sea sanctiunarea lui, nici pâna astadi nu s'au pusu in lucrare, căci nu ni s'au tramsu nici cu, nici fâra doril'a aprobatiu preinalta. Suntu inca si alte cause momentose, care demoraliseaza

pre comunele nóstre bisericesci si le seducu la apucatur'a aceea miserabile, că se scada léfa inveniatorului loru, despre care ací numai atât'a se obseva, ca si acele voru incetă, căci poporul credinciosu arata aplecare mare cătra cele bune, si bas'a acestor abusuri nu provine din aplecare immorali naturali, ci din trecutulu celu multu vitregu alu stârei feudali a acestui poporu, si din seraci a lui, cu care se lupta si astadi, si din scumpetea temporului presentu, care-lu apasa tare, si-lu impecdeca a se puté orientá totu-déun'a spre folosulu seu intelectuale si alu copiilor sei. Insa pre lângă tóte acestea impregiurări apesatore si pre lângă acea inovativare din raportulu organului guberniale, ca preotii si protopopii ca directori locali si inspectori districtului de scóla se tanguescu, ea poporul intempina ordinatiunile loru cu indolentia si prejudicie inradacinate, a căroru combatere este cu atât'a mai grea, cu cătu ilu nu asculta de urm'a Evangeliei: totusi consistoriul are onore a afidă dupa date oficiose pre inaltulu gubernu, ca poporul nostru credinciosu au fipsatu astfeliu de lezi pentru inveniatori, incătu un'a tertialitate din ei trage o léfa dela 160 f. pâna preste 200 fl. alta tertialitate dela 100—150 fl, si numai a trei'a tertialitate mai josn de 100 fl v. a;

IV, ca de-si consistoriul nu priepe motivu, care au indemnatu pre inaltulu gubernu spre a provocá acestu consistoriu, că sa dea dlu consiliariu ocasiune, de a puté functiuná că atare la esamenele pedagogilor in intielesulu § 26 din instructiunea pentru consiliarii scolari: totusi are onore a se rugá cu tóta modestia, ca inaltulu gubernu sa bine-voiesca a nu crede, că si cându dlu consiliariu de scóla Dr. Vasiciu nici cându nu s'aru si fostu invitatu la esamenele pedagogilor, că si cum acestu institutu aru si pentru organulu scolariu alu inaltului gubernu o liéra incognita, pentru ca profesorii respectivi fiindu intrebati despre acésta impregiurare, s'au descoveritu intr'acolo, ca dlu consiliariu scolariu au fostu postitul totu-déun'a la esamenele pedagogilor si ale clericilor, si ca cu prea mica exceptiune au si luatu totu-déun'a parte la acele, ca i s'au datu locul dintâi intre ospeti, déca n'au fostu de fatia altu amplioiatu politici cu rangu mai inaltu, si ca acel'a-si domnu consiliariu scolariu au pusu elevilor intrebări diferte. Mai departe, cându in § 26 citatul in inalta hárthia guberniale stau aceste cuvinte: "Consiliariul are a fi de fatia la esamene, déca nu suntu cause impedecatorie deosebite, spre care sferisit u are a-si procurá siesi cunoștința despre dilele esamenelor"; atunci acestu consistoriu din provocarea guberniale nu este in stare a deduce alta, fâra aceea, ca consiliariu scolariu se fia de fatia la esamenele pedagogilor, si spre acestu sferisit u are a-si procurá siesi cunoștința despre dilele esamenelor; si asiá se deobliga acestu consistoriu, ca precum pâna acum, asiá si spre viitoru se vadu dlu consiliariu scolariu ocasiune de a functiuná in intielesulu citatoru cuvinte din § 26 la esamenele pedagogilor; inca va insarciná acestu consistoriu pre profesorii respectivi, a se acomodá si acelora cuvinte din 26 §, care nu se espunu in laudat'a hárthia guberniale, déca dlu consiliariu de scóla va voi a le observá, care suna asiá: "Consiliarii de scóla au a indreptá asupr'a scóleloru preparandiale o deosebita atenție, a conchiamá pre profesor la o convorbire despre starea acestor institute, si cu acelui prilegiu a le dâ consiliul seu". (Va urmá.)

#### Eveneminte politice.

Dilele din urma ale septamânei premergătoare a fostu marturele unui evenimentu de intensitate politica. Acésta fu desolvarea regescului guvern transilvanéu si inlocuirea lui prin comisariatulu, despre a căroru cercu de activitate s'a incunoscinti si publiculu nostru in nrulu trecutu.

In diet'a Ungariei se alegu pâna acum comisiuni si sectiuni. Despre luerările ei in plenum vomu referi din siedintia in siedintia; aici inca inregistru o intemplare, carea déca se va adeveri are insemanata destul de mare de a fi inregistrata aici. Se dice ca clubulu stângel'i estreme, carele de asta data era mai numerosu ca in sessiunea trecuta, se desfintieza si ca cei mai multi membri trecu in clubulu stângel'i centrali seu moderate.

Despre acésta se dice ca la desbaterea responsului la cuventulu de tronu, va trece cu facea preste cestiunile de dreptulu publicu intre Ungaria si Austria; va accentua inca cu energia re-

forme interne si adeca, pările acelle, cari in cuventul de tronu suntu numai atinse. Cu deosebire va accentua cestiunile bisericesci si confesiunali, cari in cuventulu de tronu nu suntu amintite de locu. Stâng'a moderata nu va face o adresa deosebita dupa cum se vorbea, ci va face amendâri. Unul din aceste va fi cam de cu-prinsulu acesta: Regretâmu ca regimulu Maj. V. se indoiesce inca de a regulá referintele intre biserica si statu pre temeiul principiului urgitatu de atâtea ori de dieta, pre principiulu "bisericei libere" in statu liberu. Acestu principiu semnificativ alu vietiei statului modern pretinde eschiderea tuturor demnitarilor bisericesci dela legislativ'a statului si a legislationei cu respectu la cele mai sacre interese ale societătiei, cu respectu la viat'a conjugale si la educatiune. In contradicare cu acésta se sustine inca privilegiul din evul mediu a unei singure biserici.

Mai incolo desaproba legile dupa cari se deschide universitatea, unde are preferintia numai un'a biserica (rom. catol.) apoi va continua: credem ca e de lipsa a accentua delaturarea relelor acestor si altor ca aceste, pentru ca regimulu M. V. in decursulu sessiunei trecute, in proiectele asternute despre scóla poporale, a credutu ca la regularea afacerilor interconfesionali si la cele ale bisericei gr. or. sa urmeze acea metoda de mesuri injumetatile, cari nu satisfac nici drepturilor inalienabile de statu nici libertătiei bisericei si confesiuniei. — Pote ca in decursulu desbaterilor sa se mai modifice, dura ductulu ideei va ramane acela-si.

Scirile despre referintele intre staturile Europei variaza de unu tempu incóce asiá de tare inca se vede ca multe dintrensele au numai chiamarea de a mai face câte o variatiune in monoton'a politica de presentu. (Post'a din urma e seriosa.)

Francia e ocupata cu alegerile pentru corporile legislative, cari au sa se adune in toamna viitora.

Cert'a escata intre oficiosele vienesi si berlineze (austriace si prussiane) inca nu a incetat. "N. A. Ztg." staruiesce tare si pre lângă Ungaria sa pretinda mai multa influinta in politica esterioara.

In Itali'a suntu semne de comploturi mazzinistice.

In Spania se spune ca se va alege un directoriu.

In Irila se intempla conflicte săngerose intre irii catolici si anglii protestanti.

#### Revista diuaristica.

"Hazánk" ne aduce unu programu nou scosu din jurn. slovacu "Bielo Uhorsko (Ungaria alba)" care face o impartire noua" Ungariei. Mai intâiu vorbesce de regatul intregu a Ungariei, si sustine 1) de dogma politica, idea statului ungurescu pre basea istoriei, adeca unu statu ungurescu de sine statutoriu si independentu pre o baza federalistica, dar nu centralistica. De a 2) dogma politica privese intregitatea teritoriale si unitatea politica. Sub unitatea politica intielege a 3) unu ministeriu comun in Buda-Pest'a si unu parlamentu constatariu din delegatiunea croata, pononiana (cerculu de dincolo de Dunere), transilvana (impreunata cu cerculu dela Tiss'a) si a Ungariei superioare seu a slovacilor. A 4) privesce statulungurescu in intregitatea teritoriale si in unitatea geografica punenduse astfelui Cetatea alba (Fehervár) de capital'a provinciei Panonia, Ardélulu marit cu tienuturile de dincöce si de dincolu de Tiss'a, Croati'a cu capital'a Agram, si Ungaria superioare seu Slovacia cu capital'a Neutra.

Dupa statorirea acestui programu jurnalulu amintit facendu o revista in trecutu amintesc de spre autoritatea si marirea Slovaciei pâna in secolul 13. Arata cum suveranii Slovaciei le-a asiguratungurilor, nemtilor (scepusensi) si jidovilor existinti, prin literile de garantia si prin avisare de pamantu spre colonisare, si se incercă a documenta acésta chiar si cu dreptulu a mâna pretindendu, ca déca drepturile istorice au vre-o valoare, Slovaciei sa i se faca restitutio in integrum de ore-ce si acum'a mai tota Ungaria si trage numrimentulu seu materialu din teritoriu Slovaciei. Ungurii deci, cari suntu isolati de tota lumea trebuie sa se puna in referintie amicabile cu slovacii, căci astfelui si castiga in ei vre-o 4 mil. (?) de amici slovaci si prin ei vre-o 80 mil. de slavi si ei (ungurii) numai astfelui si voru puté asigurá

\*) Celu de sub nr. cons. 657 din 26 Augustu 1862.

existenția. Pentru aceea să li se dea o independență federalistică, că în Neutra să-si aiba guvernul loru și dietă loru naționale, concurență prin delegație la unitatea federalistică. Mai departe Slovacia să-si aiba în ministeriul comunu ministrul său, carele se o reprezintă prin votu consultativ și decisiv. Sa se stabileze în Slovacia o contribuție proporțională. Căci ea platește acum 50 mil. și nu scie pentru ce, deoarece nu trage nici unu folosu dela statu; pentru ca nu naționala slovacă există pentru statul magiar, ci acesta există pentru folosulu națională slovacă. Aceasta e deviza incetării moderne. Militia mai departe se nu se urce preste 40,000, prin urmare pre Slovacia vinu 10,000. Neutra că capitala să-si aiba universitatea sea cu unu politehnicu, se-si aiba mitropolitul și superintendentul său, și de aci să se părte superinspectiunea scolelor, căci Pestă fiindu mai multu orasul de comerț nu e acomodata pentru universitate și pentru locuitorii muselor. In fine dorescă și pretinde respectarea marilor Slovace și a flamurei ei, ce e colore rosie alba și venata. „Hazank“ dice că programul acesta nu are lipsă de comentariu.

### Dietă Ungariei.

Siedintă din 1 Mai se tineau înca sub presidiu lui Pribek că presedinte după etate. De fapt era toti ministri. Siedintă se incepă la 10 ore.

Dupa cetirea și verificarea protocolului din siedintă trecută, se cetește membri alesi în comisiunea pentru examinarea credentialelor. Mai de parte presedintele după etate prezintă două proteste venite contră lui G. Klapka și Iustul Kal., cari din cauza că lângă cea din tâiună nu e alaturată nici o copia, eăr lângă a dăună nu e pusă 1000 fl., se respinge.

Dupa aceste presedintele provoca casă la alegeră oficialilor; eara Madarász propune, ca să se cetește ablegatii odata în rendu alfabetic. Deci presedintele după etate primindu conscrierea deputaților alfabetica provoca casă la votare. Votându-se pentru presedintele dietei reese cu majoritatea voturilor Somssich Pal.

La votare pentru doi vicepresedinti reesu cu majoritate Gajzágó Salamon și Bitto István. (Antoniu Mocioni inca capată 29 de voturi, sicuru delă unguri). De notari se alesera Iámbor P., Mihályi P., Fodroczy S., Bujanoviciu S., Majlath I. și Szell K.,

Dupa alegerile aceste presedintele după etate Pribek multiameșce casei pentru increderea ce ia datu și între aplause parăsindu scaunul presidial face locu presedintelui alesu Pavelu Somssich. Asemenea facu și notarii alesi după etate.

Somssich ocupându presidiul dice, că se supune vointiei reprezentanților casei, desi aru fi fostu altii mai vrednici că densulu pentru ocuparea acelui locu onorabilu. Multiameșce în numele casei lui Szentiványi, carele in decursu de trei ani a portat cu onore grătatea presidiului, și cerându asemenea ajutoriului condeputatilor la portarea presidiului promite că totu deuna va supune convictiunea sea majoritatiei casei. Va sustine cu scumpere libertatea votării și numai unde va fi ne apărut de lipsa va dă deslușiri necesarie. Speră că toti deputații voru conlucră în armonia spre rezolvarea problemelor, ce Majestatea Sea lea amintită în cuventul de tronu să toti să voru desvoltă puterile pentru glorificarea patriei și pentru înaintarea ei amesuratu spiritualul tempului. Multiameșce apoi în numele casei presedintelui și notariilor alesi după etate pentru conlucrarea loru la constituirea casei și declară în fine dietă conchiumata de Majestatea Sea pre 20 Aprile de constituită și că atare de deschisă.

Gajzágó și Bitto ca vicepresedinti și Iámbor în numele notariilor asemenea multiameșce casei pentru increderea pusa in ei.

In fine presedintele face cunoșcutu, ca din cauza serbatorilor gr. res. siedintă viitoră se va tine în Mercuri în 5 Mai, in care se voru mai alege afara de primaria casei și șoresi cari membri entru deosebitele comisii. Siedintă se inchide la 4 ore d. m.

### Sublimitatea conferintelor invetatoresci.

Cunoșcu o instituție la noi menita pentru de a promova interesele scolei noastre populare. Aceasta frumosă și solositorie instituție avemă de

a o multiamă numai Escoletie Sele pré bunului nostru Metropolită, Andreiu. Este alu cincilea anu de cându aceasta instituție prosperă și chizesiuiesce perfectionarea invetatorilor din scările noastre populare. Este alu cincilea anu, de cându amu inceputu să noi, invetatorii, a trăi că invetatori! Este alu cincilea anu de cându reprezentanții instrucției noastre naționale au gasit unu teren de a se pronuncia și ei liberu asupra problemelor de educatione. — Toti invetatorii interesati de chiamarea loru cunoscu și aproba importantă conferintelor din cestiune. — Mi s-a intemplatu totusi, să audu cu urechile mele dela căte cine-va, că cine merge la conferintă, este unu nebunu; fiindu ca totalu ce se peracteză acolo, suntu numai flăcuri! — este numai tempu perduță. Difficile est satyram non scribere.

Cu bucuria insă trebuie să constatezu, că după experiența mea multă patiență călă o amu, numerul aceloră este pré micu și apoi o rendunica nu face primavera. — Dara pentru unu invetatoriu, care se interesă de chiamarea sea, conferintele invetatoresci suntu dejă o necessitate imperioasă, care cu atâtă devine mai sentitorie, cu cătu romani au mai multă nevoie de carte și lumina. Scurta este vieti și grea este chiamarea unui invetatoriu; grea este maiestria de a crește pre omeni. Să chiaru din punctul de vedere alu importantiei asupra cestiuniei, ce ne preocupa, trebuie să muncim, cătu putem, cu vreme și fără vreme după disa s. apost. Pavelu. Arta noastră de a dă creștere tinerimii este să cea mai lungă și cea mai grea. Să cum să nu fie grea o astfelie de ocupare, cându subiectul ei este nevedințu, este spiritu de o nemarginata profunditate?!

Pentru că cine din muritori a pututu vreodata macaru a scrută pâna în fundu săntă umana? Ea ascunde în sine o mare bogatia, numeroase sorginti de germini și aplecări spre cele mai măretie lucruri, cari grigite și conduse intelectul potu radică pre omu pâna la demnitatea, ce ia semnatul Dumnedieu, cându lu facu! — Să din contra, ce face din elu o mână negrijnică?

Lunga dura este maiestria de a crește pre omeni, efectul cărei ajunge să trece preste mormane de pâna unde nu mai ajunge ochiul muritorului!

Cumca chiamarea invetatorescă e grea, de multă a disparutu ori-ce indoiela; pentru că cu ea este impreunata o mare responsabilitate. De aceea trebuie să ne armăm, pentru că sa simu capabili a ne aperă terenul, ce-lu ocupăm. Să cum ne vomu armă me va întrebă cine-va? Scîndu ca unirea face forță, să ne asociăm. Sa ne intrunim în conferintă. Sa ne facem membrii ai conf. invet, nu numai membrii passivi ci chiaru activi; căci conferintele pretindu dela membrii ei o activitate barbatescă și matura per escoletiam! — Numai asiă unu invetatoriu se poate numi întru adeveru membru alu conferintelor invetatoresci. Este evidentu, că sfacere omu trebuie să mărgă progresandu în carieră, ce a imbratisat: cu cătu mai vertosu unu invetatoriu? Căci importantă chiamării sele este cuprinsa în săntă missiune dă regeneră marea societate omenescă în genere, și națională de care apartiene in specie. Elu imbracișându asta chiamăre are dă dă familie, biserică, statul și naționali barbati apti pentru chiamarea, ce i ascăptă în viață. Cine nu scie, că maiestria dă crește pre omu este să cea mai grea și cea mai lungă; fiindu ca tinde pâna la infinitu. O mare și totudeodata grava problema acăstă, dela acărei norocosa rezolvare atârnată fericirea atătoru populi! — Oprindu-ne putințu și judecându cele dîse din punctul de vedere alu importantiei curătu și împede se vede: căte cunoștințe, căte invetări, căte experiențe de lume nu se cere dela unu invetatoriu pentru dă corespunde chiamării sele macaru și o parte? Căta praxă, căta destărătare, căta rutina pedagogică nu se cere dela unu invetatoriu pentru că sa și împlinescă missiunea sea dăsi crește adeca pre fiziorii cetățenii in adeveratele limite ale religiosității și moralității, ce destinul finalu alu omului reclama? Cătu studiu nu se cere dela unu invetatoriu, pentru că sa cunoșca atătea inimi, atătea individualități, atătea contrarietăți de caractere, de vointie și prin urmare de direcții? Eacă dăre pentrue recomandări frăților colegi o neobosită munca și luptă pre terenul, care ni lămu disputat! Eacă pentrue ce sustinem cu taria și recomandămu cu totu deadinsu invetatorului sa nu fie staționariu în

calea sea: ci elu sa tinda necontentu totu la mai mare perfectiunare a caracterului seu, a cunoștințelor sele și a metodei instructive; căci vastul cămpu alu pedagogiei este de cea mai imensa estensiune. Să chiaru din punctul de vedere alu importantiei asupra celor dîse invetatoriu este nevoie să caută societatea omului de asemenea specialitate. De cea mai mare importanță suntu dări conferintele invetatoresci. Dara domnii mei! căci ele suntu menite dă pune scola în strinsă legătură cu adeveratii ei reprezentanți, — și astfelui ai dă aceleia adeverată viață, adeverată valoare și internă și externă.

Acum intorcendu-me dela aceste reflexiuni generali permitem, iubite lectore, a vorbi mai detaliat despre sublimitatea, despre demnitatea acestor frumosă meetinguri pedagogice. În numerii venitori, de către mi se voru deschide coloanele acestui diariu, voi trata cestiunea din trei puncte de vedere; căci resolvarea din toate puncturile de vedere o lasu celor mai competenți.

Ioann D. Petrasicu invetatoriu la Resinari.

De lângă Piétr'a Craiului în 13/25 Aprilie 1869.

Dle Redactoru! Unu evenimentu de mare însemnatate, a-sigură dorî se impartășesc onoratului publicu cetitoria, de către a-ti binevoi a dă acestor săruri locu, în multu prețuitul jurnalul „Tel. Rom.“, și de către altul nu mi va fi preventit in asta privindia.

Intelegendu eu, ba, după mai desele cererări, convingendu-me pre deplinu, că onoratul domnul Ioann Comsi'a parochu in comună Zernescu, tiene cu tinerimea inca din 14 Octobre 1868, nu numai in toate Duminecile, ci și in toate serbetorile din catechizatiune prelegeri serișe și regulate, asceptămu cu mare dorire esamenulu cathehumenal.

Dorintă mea nu fu zadarnica, căci esamnulu acăstă se să tienă in 13/25 Apr. a. c. Dimineață se incepă servitiul divinu in biserică din piétia, prin Rvrd. Dlu Protopopu Ioann Metianu. Poporul se adună in numeru mare. La inceputul sf. Liturgii venira baietele și baietii scolare comunități sub conducerea dloru invetatorii in unu ordinu forte frumosu și se asiediara fără sgomotu la locula loră.

Apoi venira coristii sub conducerea dlui invetatoriu Iosifu Micu și acompaniara cu cantări corale săntă liturgia in unu modu forte frumosu. Dupa servitiul divinu prea on. domnul Protopopu provocă și indatoră pre poporu, că fără deosebire sa ieșe parte la esamenulu ce-lu va tine după 10 ore a. m. Parintele Comsi'a că catichetii cu cathehumenii sei; spre a vedea și spre a se convinge despre progresul tinerimii pre calea spirituale. Poporul primi cu multiamire acăsta provocare și la tempul otarită scolare erau incungurate de o multime mare de barbati și de femei.

Mai totă inteligenția romana zernescenă, în frunte cu Rvrd. d. protopopu, on. domnul judecătoriu Penciu și cu onor. domnul pretorul Ratiu, luă parte la acestu esamn. Mai înainte se esamnara cathehumenii din catechismulu micu cu rezultatul imbucurătoriu. Dupa aceea întrebându-se despre rugaciunile felicitelor ocasiuni, și despre acele care trebuie să le rostescă fia-care creștinu sub decursulu sf. liturgii, se audira respunsuri de totu multiamitor.

In sfarsit se esaminara tinerii din istoria românilor, despre numele despre originea românilor și despre toate evenimentele mai însemnante. Respunsurile deschise și pline de coraciu facuă impresiune asupra auditorilor. Dara bucuria loră fu și mai mare, cându deodata unu tineru este in mediul și declamă o poesia morale cu o voce sonora și mangaiose in urmă cărei corul numai decât intonă: „Multu e dulce și frumosă limbă ce vorbim“ etc.

Urmă apoi altu tineru, cu alta poesia de fetișul celei dintâi, după care intonă corul: „Că unu globu de auru“ etc.

Sub totu decursulu esamenului, dura acum cu deosebire se putea ceta pre fetișele ascultatorilor multiamirea și bucuria ce o areau făția cu tinerimea și cu conduceritorii ei. — Acum Rvrd. domnul Protopopu Ioann Metianu că presedinte, tineu unu cuventu de încheiere înfrumusetatul cu nisice asemenei forte potrivite pentru tinerimea de ambe secsurile, exprimându-si totu odata multiamirea fa-

fia cu cercelarca regulata in orele otorite la catechisatione, fata cu purtările morale arătate și fata cu responsurile date din partea tinerimei. La cuventul acesta respunde unu tineru dintr-o călătorie prelungă recunoscintă fata cu mai mari lor, dicendo că tinerimea numai și numai prin conducearea cea bună și intelectuală a bravilor ei conduceitori au putut ajunge la astăzi, prin urmare, ea are totu dreptul a aduce conduceitorilor ei cea mai intimă și profunda multumire. In urma încheia vorbitoare cuventul seu cu unu intrebu „sa trăiescă bravii nostri conduceitori!“

Cu aceste esamenoare de catechisatione se fini; iera ascultatorii se departara cu animile încântate și pline de bucurie, dorindu asemenea progresu în toate comunele romane, căci numai atari succese potu asigură unu viitoru splendidu nației întregi.

#### Unu martor.

Orestia, 20 Aprilie c. v. 1858.

Dominule Redactoru! Din parțea unor omeni din Pianul de Jos mi s-a facut imputări că când eu a-siu și datu unu articolu in „Tel. Rom.“ cu care unii dintre fruntașii său mai bine disu dintre reprezentanții comunei Pianu s-aru și astăzi cam văzut — acea scoritura o declaru din parte-mi ca ună faimă reușitoare și numai scoruită din capetele unor fără cea mai mică umbra de adeveru, pentru ca eu acelu articulu inca l-amu ceditu, insa fără a scăi că cine l-a datu publicitatei — declaru prin acăstă dura acea faimă de minciuna și scoritura falsă.

Ce privesc inşa meritul acelui articulu nu voiesc deocamdata a me lasă la judecarea lui de către că siu și proprietarii in Pianul de Josu a-si si indreptatit la astăzi ce-va, inşa nu m-am obicituit in totă viață a alacă pre cine nu m-am atacat, și apoi ierasi nu voiesc a remanea nimenui datoriu, eu cunosc pre toti reprezentanții comunei Pianul de Josu ba o parte însemnată mi sunt chiar rude, și cred că acela că omeni in a căroră virtute sta, și dela care alterna binele, fericirea și progresulu comunei chiaru într-o viață constituțională nu absolutistică? potu face chiaru acum a-si alege unu notariu din sinul comunei loru pre care-lu voru recunoște de mai aptu concentrându-si voturile toti că unul intru unul și acel-a-si individu pre care-lu voru recomandă barbatii de incedere alu națiunei demnu de acelu postu, atunci voru dă dovedi că reprezentanții comunei sunt demni de chiamarea loru, și ocolindu alti lipsiti straini cari nu vinu in Pianu de notari pentru a scrie Pianul, ci pentru a-lu despoia (?!) cătu potu in folosulu propriu, atunci numai voru dă dovedi credibili de barbati reprezentatori ai unei comuni, la din contra inşa se voru mai ivi credu eu in coloniale a mai multor jurnale starea presenta și viitoră a comunei Pianul de Josu fata cu reprezentanții sei comunali și publici. \*)

Me rogu domnule redactoru a dă locu acestoru renduri in colonele pretivitaloi d-vostre jurnalul sub expres'a-mi subscriri naturala fiindu

Alu multu stimatu d-tale servu oblegatu,

I. Benn'a.

#### Romania.

Instructiuni pentru punerea in aplicarea legii armărei dela 11 Iuliu 1868.

Teritoriul român, după cum se vede din tablourile alaturate, se imparte deocamdata in 39 de batalioane teritoriale de milicie, care, afara de unu batalionu alu Bucureștilor, corespund fia care unui district (exceptându-se Bolgradul și Ismailul.)

Resiedintă districtului, precum și fia-care plăsa, reformăza teritoriul unei companie; prin urmare batalioanele voru numeră atâtă companie, căte sunu plase într-unu județ, plus compania resedintei.

Comandanții de companie, subprefecții respectivi și primarii comunei, constituiți in comisiiune, voru procede la formarea pentru fiecare comună a următorilor liste:

I. In listă A se voru inscrie toți locuitorii, partea barbată, de la 1 pâna la 20 ani implineți; pentru fiecare comună se va forma o lista deosebită. La această operatiune se voru avea in vedere cărțile bisericesci și registrele stării civile.

\*) Modestia astăzi nu are solu.

Red.

II. In listă B se voru inscrie toți locuitorii, partea barbată, de la 20 pâna la 36 de ani însemnându-se in deosebitu acel ce au servit deja, fia in armata sa in corporile de dorobanti, gendarmi și grădini.

Pentru fiecare comună se va forma o lista deosebită.

Subprefecții, pentru comunele rurale, iera in orasice primării, voru fi respondențiori pentru inscrierea exactă a tuturor locuitorilor.

Fiecare din listele menționate mai susu va fi formată in trei exemplare și se voru subsemna de toti membrii comisiiunei. Nici o radietora sau sterșitura nu este permisa. Unu exemplarul din aceste liste se va trimite comandanțului batalionului, unu se va opri de comandanțului de companie și unu va ramane la primărie.

Comandanții de batalioane voru forma imediat unu tablou de numirea plăselor in ordinea companiilor (conform ordinantiei cu nr. 371), și in fiecare din acestea voru inscrie numele comunei astfelui după cum voru otori a se urmă cu inscrierea. Acestu tablou de operație se va comunică atâtă comandanților respectivi ai brigadelor de milicia, precum și suprefectilor.

Operatiunea inscrierii se va organiza astfelui înăuntru ea se poate și terminata celu multu in două luni.

Se va comunică tuturor locuitorilor, in etape de la 20 pâna la 36 de ani, cari, după lege, facu parte din reservă armatei și din milicie, ca suntu datorii la stramutarea locuitorilor dintr-o plăsă in altă, iera pentru Bucuresci, Iasi, Craiova și Galati dintr-o coloare in altă, se incunoscintieze despre acăstă atâtă pre comandanțului companiei din care facea parte, cătu și pre acelu in a cărui plăsă s-a mutat.

Cercetarea și indreptarea acestoru lucruri este incredintată in fiecare județiu unei comisiiuni superioare, compusă de prefect, de celu mai in vrestă din membrii comitetului permanent și de șeful de batalionu alu milicie.

Ministrul de interne: Ministrul de resurse: M. Cogălnicenă. colonelul Dumitru. („Rom.“)

#### Varietăți.

\*\*) Literatura (Publicare) Onorabilu publicu român și va aduce aminte, că s-a facut apel de prenumeratiune la poesiile lui Julian Grozescu. De șase pâna la decurgerea terminului desfășurării nău fostu incursu atâtă prenumeranti, cătu sa se poate acoperi spesele editoarei, — tiparirea aceloră a trebuitu sa se întardie. Că inse să se satisfaca on. publicu, autorul să a adreso la mine, ca sa primește editură a poesiilor sale pre lângă căta ocupatiune totă, din motivul referintelor amicabile, ce le amu către consolariu meu, amu fostu indatorit a primă editură, menita. Să cu acăstă de locu m'amu ingrijită de tiparirea loru. Pâna acum suntu 6 căte tiparite, și in poterea contractului față cu tipograful Stefan Gyulai din Aradu — este prospectu siguru, că celu multu in trei septembrii sa apară opolu gală la despușetiunea stimulului publicu cetătoriu. Amu avutu și acelu respectu in întreprinderea astăzi, ca on. publicu pentru ceva intardiere decursa in lipsa abonantilor și in lipsa editoarei sa profite eu o editiune mai galanta (?!) și mai voluminoasă, decătu ce s-a fostu apromis. Deçi și pâna ce se voru găsi aceste poesii se potu prenumera, iera după aceea se potu trage exemplarul proverbiu cu portretul poetului căte cu florile 2 la, respectivu de la subsemnatul (Aradu pre strada Telechiana, in casă sea propria.) Délă 10 prenumeranti, colectantele se gratifica cu unu exemplar.

Aradu, in 24 ale lui Priei. 1869.  
Arau, 14 Apr. 1869.

\*\*) Despre organizația gardei „Napole“ aduce următoare date: Pasul celu din tău la organizația gardei este înființarea unui despartiment de instruire superioară in Pest'a, ce a intrat in activitate inca in 23 I. tr. Acestu despartiment va fi baza celorlalte despartimente și va servi spre cultivarea mititiei și a suboficerilor. Indată ce militia și va fi căstigată in acestu despartiment de instruire clificatiunea receruta, se va imparti in deosebitele despartimente de exercitu ale districtelor. Înce-

pendu-se tempul de servit pentru cel ce se voru recrută numai in 1 Octombrie, astă va capăta și gardă atunci pre calea sortiei recrutele cele din tău. Transferarea din regimenterile de linie in gardă se va putea întemplă numai in lună lui Decembrie. Astă despartimentul de invetimentu deocamdata nu are elevi și prin urmare garză cei noi nu aru avea suboficeri. Pentru dea incungură acăstă, ministerul pentru apărare trebuie-i să numai o cale deschisa, adeca a înrolă voluntari. Ministerul deci luându mesuri in privința acăstă a și emisă comisii de înrolare și a inițiatu despre acăstă totă jurisdictionile terei.

\*\*) Unu corespondinte arata in „Ellenor“, că de către stângă estrema nu va voi se alăuga in delegație, ea se va privi ca revoluționară, căci delegații fiindu o prescriere a legei, cine se opune lor, lucra in contră la legei.

#### Consemnarea

obiectelor intrate la asociația națională arădănu penru cultură poporului român intru sprințirea sortiturei de loteria, ce se va aranja in folosulu fondului asociației pre adunarea generală din lună lui Mai 1869 și adeca: dela

(Urmare din nr. 31.)

25) Dsior'a Sidon'a Obercnezu din Aradu: unu portugiu de moneta lucrată in cordi de metala cu colori naționali; mf. propria.

24) Dsior'a Mari'a Romanu din Aradu: alu doilea donu: o perina cadrata de canapea; lucru de brodaria cu cordele in colori deseriți; mf. propria.

27) Dsior'a Sof'a Tiaposiu din Aradu: o perina pentru orologiu in formă de papucu; mf. propria.

28) Dsior'a Iuli'a Tiaposiu din Aradu o coșiera de părte cu flori cosute de lână colorată.

29) Dsior'a Mari'a Chirilescu din Chitigház (Kétegyház) unu portumanal brodatu cu margele; mf. propria.

30) Dsior'a Mari'a Chirilescu din Chitigház (Kétegyház) alu doilea donu tiitoriu de orologiu si inele de lemn polițu și bronzu.

31) Dsior'a Sidon'a Secosianu din Sir'a (Világos) o corea de pusica, lucru de brodaria; mf. propria.

32) Dn'a Irin'a Milovanu nascuta Ratiu din Mândrulocu: unu tiitoriu de flori, lucru de bronzu cu sticla de cristal.

33) Dn'a mari'a Fett nascuta Frusia din Aradu: o tassa de sugări.

34) Dsior'a Iuli'a Ratiu din Aradu: unu scaun de tabară, lucru brodarit; mf. propria.

35) Dsior'a Eremi'a Bocusanu din Curticiu: o parechia de papuci brodariti; mf. propria.

36) Dn'a Ecaterin'a de Mocioni din Pest'a: o caseta.

37) Dn'a Ecaterin'a de Mocioni din Pest'a: alu doilea donu, o mapa de scrisu.

88) Dsior'a Ros'a Ardeleanu din Chitighazu: o caciula comoda legată din lână colorată cu fire de bronzu și cu ciucurelui impletit din fire de auru mf. pr.

(Va ormă.)

34—1

#### EDICTU.

Anna Ioann Ayramu maritata Ioann Bacuru Brebu din Poplaș'a, Scaunul Sabiului, carea de tempu mai indelungatu, paresindu patria și pre barbatul ei Ioanu Bacuru Bratu au pribegit in lume fără a se sei loculu astărei ei, se provoca prin acăstă, că in termenul de unu anu dela datul de fată, să se prezenteze înaintea forului matrimoniale subscrisu, pentru ca la din potriva procesului matrimoniale inceputu de Ioann Bacuru Bratu, și fără de ea se va otori in inteleșulu prescrierilor legii bisericesci.

Sabiul, 14 Apr. 1869.

Forul matrimonial gr. or. alu protopresieratului tractului Sabiului I, Ioann Hanni'a, Protopresieru.

#### Burs'a de Vienn'a.

Din 26 Apriliu (8 Maiu) 1869.

Metalicele 5%	61 70	Act. de creditu 283 50
Imprumut. nat. 5%	69 50	Argintulu 121 75
Actele de banca	749	Galbinulu 5 88 1/2